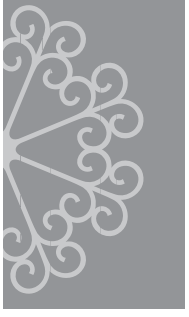

בית מדרש

303

בשבילי הפרשה

פרשת בהעלותך תשע"ח

זמני כניסת השבת

Baltimore, MD	8:09
Brooklyn, NY	8:02
Chicago, IL	7:59
Johannesburg, S. Africa	5:05
Lakewood/Deal, N.	8:01
London, UK	8:53
Los Angeles, CA	7:41
Manchester, UK	9:09
Monsey, NY	8:04
Montreal, Quebec	8:17
Toronto, Ontario	8:34
Yerushalayim	7:04
Zurich, Switzerland	8:56

בשבילי הלכה

ע"י הרב הגאון מאיר צבי שפיצר שליט"א
הערות בעניני הלכה. הלכה למעשה יש לשאול לרב

בהעלתך

מלאכה שאינה צריכה לגופה

האחרונים הקשו בגילוח הלוי, ע' בית יצחק ב"ד ח"ב במפתחות סי' ל' וכן כלי חמדה וכן חזו"א או"ח קכ"ה ח', דהרי יום ז' בניסן היה (רש"י נשא ז' א' דכן היה גירסא שלו בספרו) ויום א' ניסן היה ביום א' (רש"י בשמיני - עשר כתרים - ראשון למעשה בראשית), וא"כ יום ז' היה שבת ואיך מותר הגילוח. (וע' מלבי"ם ח' ז' שהגלוח היה ביום א'. וע' ח"ס. וע' פנים יפות ד"ה והקברת, שהיה גילוח ביום ב', ובילקוט, נשא, תשי"ב, דגילוח ביום ד'). אך ברש"י משמע שהיה בשבת וקשה דהיה איסור שבת. ואף שה' צוה כן הרי לא היה צורך לעשות כן ביום ההוא ואמאי לא המתין למחר.

וכתבו האחרונים דיש לומר דכיון שאינו רוצה בו באמת אלא לצורך מצוה לכן הוי מלאכה שאינה צריכה לגופה ואין בו איסור מה"ת. ובעלמא במלאכת שבת הרי הוא רוצה במלאכה זה והוא עצמו מרויח מזה אבל כאן אין לו תכלית והנאה ממלאכה זו ורק שרוצה לעשות כן משום מצוה ואולי לא חשיב צריך לגופה.

ונראה פשוט דאין זה תולה בספק המהיר"ק לענין עושה מחמת יראה דאפילו נימא דעושה מחמת יראה חשיב מלאכה הצריכה לגופה היינו משום שהוא רוצה במעשה זה והוא נהנה מזה שאינו הורגו והוי צורך וחשיב מלאכה הצריכה לגופה, אבל כאן בצורך מצוה אולי לא חשיב צורך כלל והוי מלאכה שאינה צריכה לגופה.

והביאו האחרונים שיש בזה מחלוקת ראשונים אי צורך מצוה חשיב מלאכה הצריכה לגופה ולפי הרשב"א חשיב מלאכה שאינה צריכה לגופה. והנה בשבת ק"ו ע"א אמר ר"ש דמקלקל בחבורה והבערה חייב מדאיצטרך קרא למישרא מילה הא חובל בעלמא חייב ומדאסר רחמנא הבערה גבי בת כהן שמע מינה מבעיר בעלמא חייב. ור' יהודה דחה שם ראייתו ואמר התם מתקן הוא כדבר אשי דאמר רב אשי מה לי לתקן מילה מה לי לתקן כלי, מה לי לבשל פתילה מה לי לתקן סמנין. ומבואר דחלקו ר"ש ור"י במילה והבערת בת כהן אי הוי מקלקל או מתקן.

והנה בתוס' (סוד"ה דאמר) כתבו דאין זה נוגע למחלוקת ר"ש ור"י אי חייב במשאצ"ל, אלא המחלוקת לענין קלקול עושה ע"ז מצוה אי חשיב קלקול או תיקון. והקשו תוס' בד"ה החובל דלפי ר"ש דחשיב מקלקל וחייב משום דחידשה תורה דגם מקלקל חייב והרי מ"מ הר"ל משאצ"ל, וגם בחבורה והבערה בעי מלאכה הצ"ל לר"ש כמפורש בסנהדרין פ"ד ע"ב, (ובאמת בקושיית תוס' לא הזכירו מילה ובת כהן, אבל התוס' הרא"ש פ' דעל זה באו לתרץ משום צורך מצוה). ות"י תוס' דצורך מצוה לכ"ע הוי מהצ"ל וכל המחלוקת ר"ש ור"י אי הוי תיקון או קלקול. אבל הרשב"א שם חולק על תוס' ע"ש.

דברי הבחינו

על פי ה' יחנו ועל פי ה' יסעו (טי"ח)

בספרי (דברים יגה): אחרי ה' תלכו- זה הענן, והיא מצוה לדרות. עי"ש.

מקשה מן המשגיח הגה"צ רבי ירוחם ליוואויץ זצוק"ל: הרי בני"י הלכו במדבר אחרי הענן, ומה שייך בזה מצוה לדורות כשאין לנו ענן?

ותירץ: טעות היא לחשוב שהענן שהנחה את בני ישראל היה רק לדור ההוא שלא ידעו את הדרך במדבר במשך ארבעים שנה. אלא האמת היא שבני"י במדבר היו בדרגה של "על פי ה' תלכו", והיינו שכל הנהגתם, הרוחנית והגשמית, הייתה רק על פי האמונה, "אחרי ה' אלוקיכם תלכו" ללא עצמיות כלל. בדרגת אמונה זו ירדו לים, וע"ז נאמר "לכתך אחרי במדבר

בארץ לא זרועה."

מתוך דרגת אמונה זו זכו לענן. אנו לא היינו מסוגלים כלל לחיות ע"פ הענן. רק דור המדבר שהיו בדרגה כזו של אמונה היו מסוגלים לכך.

זו המצוה לדורות, אנו מצווים במצוות עשה להגיע לדרגה גבוהה זו כשם שאנו מצווים על שאר המעלות הגדולות של יראה ואהבת ה'.

זו הייתה מעלת האבות הקדושים, אע"פ שלא זכו לענן אך כל מעשיהם ע"פ ה'. כמו שכתב הרמב"ן על יוסף (בראשית כבד): כי אחרי שמחברו לירושלים היה רק מהלך זמן מועט ואיך כתוב ביום השלישי? שהיה תועה עד שביום השלישי ראה ענן קשור, עי"ש. והיינו שלענן בפועל זכו רק הכלל, אך דרגת האבות הייתה דרגת "הענן" - שכל מעשיהם רק ע"פ ה'.

מרון המשגיח הגה"צ רבי ירוחם ליוואויץ זצוק"ל

י"ח בסיוון תרצ"ו

דברי הימים

סיפר בוגר הישיבה הרב ר' שלמה לורנץ ז"ל: דבר מיוחד בישיבה היה אכן מרון המשגיח הגה"צ רבי ירר חם ליוואויץ זצוק"ל, שעליו כבר מספרים כל כך הרבה. היום כמעט אי אפשר לתאר, משגיח אשר יהיה לו הכוח והסגולות להיכנס לתוך תוכו ולעומק נשמתו של כל תלמיד ותלמיד, הגדול לפי גדלותו והקטן לפי קטנו.

הוא היה מחנך אינדיבידואלי של כל תלמיד שהיה בישיבה. כאשר היו איזה בעיות הוא ידע עליהם, והוא עזר וידע לעזור וידע לפתור פתרונות. זה קיים גם היום, אבל אז לא היו פחות משברים אצל בחורים, כגון הקשיים לעשות שידוך.

זה לא היה מקרה שבחורים היו כל כך מבוגרים, היה זה פועל יוצא מהקושי שהיה באותו זמן, למצוא שידוך מתאים לבנתורה. מוסד "בית יעקב" טרם הופיע. אלו שזכו ללמוד בישיבה נתעלו לדרגה גבוהה מאוד,

ואילו רמתן הרוחנית של הבנות לא קרבה זו אל זו. ממיאל היה קשה לעשות שידוכים, מה שגרם לפעמים משברים.

בכל אלה ועוד אחרים היה לנו את מרון המשגיח שהתמסר לכל תלמיד ממש כמו לבן. התלמיד ידע שיש לו אבא, יש לו למי לפנות. אולם בדרך כלל המשגיח כבר פנה אליו, הוא הרגיש שהתלמיד זקוק לעזרה, ועזר לו עוד בטרם שהספיק לבקש.

סיפר הג"ר אברהם שמחה קפלן זצ"ל רבה של צפת, שבעת מחלתו של מרון המשגיח זצוק"ל הביאו אליו את הפרופ' ראזע מוור שא. כשסיים את הטיפול הביע את משאלתו לראות את הישיבה.

כשראה את הישיבה התרשם עמוקות ואמר שרואים בכל אחד שמושקעת עבודה בחינוכו, היינו שאותות עבודתו של ר' ירוחם היו ניכרים בפני הבחורים. לאחר מכן הוא ניגש שוב למרון המשגיח ואמר לו שאולי כל מחלתו היא מהתאמצות יתירה, כתוצאה מהעבודה המושקעת בבני הישיבה. השיב לו המשגיח: כשאני בריא, הרי עבודתי עלי כאילו אני מצית גפרור (זאת מההנאה הטב"עית שהייתה לו בזה).

יראת שמים ותורה – אחר חג השבועות

מי שאינו רואה ושומע בכ"ז יש עמו כח שמריח דבר-אמת, ויעו"ש במהרש"א שפירש עוד, כי גם אם יראה וישמע, הרי ידע בנפשו עם מי האמת, וזה נכלל בוהריחו ביראת ה', וכתב עוד כי זה בא מהנשמה. ויעו"ש עוד ברד"ק שם דוהריחו זה הרג שה דקה, וכבר ה' שגור על לשון הסבא מרן ראש הישיבה הגאון רבי חיים זצ"ל שיש כח שאפשר להריח את האמת, (והמליץ זה על כ' מרן הגאב"ד מברסק זצ"ל). אכן נוסף עוד דהנה כח זה בא ע"י יראת שמים, והרי נראה עוד, דגם מה שיש ת"ח שמרגישים את האמת ומרגישים את סברת התורה גם זה נכלל בוהריחו ביראת ד', ונמצא לנו שגם הלכה כמותו, וגם חכמתו מתקיימת, וגם "והריחו" להרגיש דברי תורה, כ"ז זוכים ע"י יראת ד', כי על כן ע"י יראת שמים ה' עמו.

וא"כ פשוט דגם מעמד הר סיני, שהנה אי' ברש"י על הפסוק ויוצא משה את העם לקראת האלוקים, שה' בא כחתן הבא לקראת הכלה, וכבר נאמר ביום חתונתו זה מתן תורה, וגם אי' בקרא אתה הראית לדעת כי ה' הוא האלוקים, ויעו"ש ברש"י שם שקרע שבעה רקיעים והראה להם שהוא יחיד, והי' זה בבחינת ה' עמו, והרי אין לך וה' עמו גדול מיום חתונתו, ועל כן לזכות לזה מוכרחים שיזכו למען תהא יראתו על פני כס בלבתי תחטאו. וע"ז זה שיהי' ה' עמם יזכו לתורה.

והנה יש לתת דוגמא לכ"ז דהנה נאמר כל דר חים רבנן הוי ל' בנין רבנן, ומאן דדחיל מרבנן הוי איהו גופיה צורבא מדרבנן, והיינו כי ע"י היראה מתבטלים להת"ח, וע"י שדבקים בו זוכים להיות כמותו, וזוכים לתורה שלו, ובזה עדיף מי דדחיל מרבנן יותר ממי דרחים רבנן, וכמו דיראה עדיפה מאהבה. ועד"ז ה"ה כביכול ע"י שזוכים ל"זה" עמו דבקים בתורתו, והלכה כמותו.

[ויש להוסיף בזה, דהנה מצינו במעלת הער נוח, שכבר נאמר בחז"ל שמשנה זכה לתורה ע"י שהקטין עצמו, וכן גם בס' רוח חיים דמי שיזכה להגיע למדרגת הענוה של משה רבינו, יזכה במי דהזאת גם למדרגתו בתורה, וזה חידוש גדול. ונראה עוד, דהנה איתא דהלכה כדברי בית הלל שהם נוחים ועלובין, [וכן יעו"ש בגמ' יומא נ"ג על רבא ורב יוסף שהלכה כמותו דרבא (עיי"ש שפי' הר"ח) וזה כנראה על דבר ענותנותו כמב' שם]. והביאור כנ"ל דהעניו שבטל בעיניו ודבק בה', הרי ה' עמו והלכה כמותו, ומשה רבינו בענוות ונתן זכה לתורה שהקטין עצמו, והוא ככל הנ"ל].

קים והאבות הוי שויתי ה' לנגדי תמיד והיראה לפני המלך.

והנראה, דהנה במהר"ל אי' בנתיב היראה (וכן גם בתפארת ישראל פרק י') דגדר יראת שמים, שבזה האדם בטל כלפי קב"ה, ובזה גדולה מעלת היראה ממעלת האהבה ועל ידה האדם דבק בה', והנה עוד כ' שם בדברי הגמ' יומא דמי שיש לו תורה ואין לו יראת שמים דומה למי שיש לו שער ואין לו בית, וכתב דע"י היראה האדם כביכול בבית אחר עם ה', והיינו דע"י דבטל כלפי הקב"ה הוא עם הקב"ה [ויש לבאר בכמה אנפי, וגם כפי הידוע כמש"א חז"ל ה' צילך, דכמו שהצל בא ע"י מה שהאדם מושיט כנגדו ה"ה גם הקב"ה כצל לעמו ישראל כפי שהם חוסים בו, וכמים הפנים אל הפנים].

ונמצא שע"י מעלת שויתי ויראה הם זוכים שהשכינה תהא שרויה עמם, ונמצא שמעלת הצ"ד יקים היא ה'שויתי' והיראה, ובזה זוכים להשראת השכינה שזו מעלת האבות.

וא"כ ה"ה גם שזהו ענין שההלכה תלויה במדרגת היראה וכאמור סוד ה' ליראיו, שע"כ רק היראה זוכה לה' עמו, ומשהגיע האדם לדרגת ה' עמו - הרי ממילא מפיו דעת ותבונה, והלכה כמותו.

ונראה לבאר בזה עוד, דהנה זה עומק הענין של כל שיראת חטאו קודמת לחכמתו חכמתו מתקיימת, דהנה מצינו בברכה על חכמי ישראל נאמר שחלק מחכמתו ליראיו, ובחכמי אומות העולם שנינו שנתן מחכמתו, ויעו"ש במהר"ל שם, שגדר "חלק" היינו שאנו כביכול חולקים בחכמת הקב"ה עצמה כביכול. ושאינו זה מחכמת אומות העולם שיש עמם חכמה שזהו ע"י נתינה מהקב"ה, אך אי"ז כמו שחולקים ונוטלים חלק בעצם חכמת הקב"ה. ולדברינו פשוט שזה גם מטבע הלשון שחלק מחכמתו ליראיו, שרק היכא שדבק בה' שייך שיהי' לו השגה ושיויכות בחכמת ה'. ומעתה מבואר עומק הענין שחכמתו מתקיימת, כי הרי כבר נאמר ודברך אמת וקיים לעד, וכן נאמר ודבריו חיים וקיימים נאמנים ונחמדים לעד ולעולמי עולמים, ומעתה מי שיראת חטאו קודמת, שייך לחכמת הקב"ה שקיימת לעד וחכמתו מתקיימת.

ונראה עוד להוסיף, שהנה אמר הכתוב על מלך המשיח (ישע"י י"א) והריחו ביראת ד' לא למי ראה עיניו ישפוט, ולא למשמע אוזניו יוכיח ושפט בצדק דלים, ויעו"ש ברש"י סנהדרין צ"ג ב' שגם

אי' בפרקי אבות אם אין יראה אין תורה, ויש להתבונן במה שאמר הכתוב על מעמד הר סיני ולמען תהיה יראתו על פניו לבלתי תחטאו, ויתכן להבין דהענין בזה, כי כדי לזכות לתורה ולקבלת תורה הרי צריכים לשלימות ביראת שמים, ועל כן זכו למעמד הר סיני, כדי שעל ידי מעמד זה תהא יראתו על פניהם ויוכלו לזכות לתורה. וכדברי התנא אם אין יראה תורה.

ויש להוסיף לזה, דהנה במהרש"א בריש ע"ז חידש דלהכי נקבע חג השבועות ביום החמישים לספירת העומר, ואע"פ שהתורה ניתנה ביום החמישים ואחד לספירה, וע"ש שכתב בכל ימי הספירה ה' זה הכנה להטהר מטומאת מצרים ולהגיע למעלת היראה, כי הרי כל שיראת חטאו קודמת לחכמתו חכמתו מתקיימת, וע"כ הוזקקו לכל ההכנה הזאת וביום הנ' נגמרה הטהרה, ועל כן נקבע ביום זה חג השבועות, וע"י שכתב כי יראת חטא - קודמת לחכמה במעלה ובזמן עכ"ל. והיינו שחג השבועות נקבע ליום שנגמר מדריגתם ביראת חטא. הרי לנו גם בזה שהי' הכנה ושלימות במידת היראה. וכמובן שמוטל עלינו גם בימים שאחר חג השבועות להמשיך ולדאוג שתהא יראת חטא קודמת לחכמה.

ונראה להתחזק ולהוסיף הבנה בכ"ז, הנה אי' בגמ' סוף סנהדרין דאין הלכה כדואג ואחיתופל, דכתיב סוד ה' ליראיו, והיינו דלהיות סלקא שמער תתא אליבא דהלכתא צריכים ליראת שמים, ויש להוסיף דהנה מצינו בסנהדרין דף צ"ג ב' [שאמר על דוד המלך] וה' עמו, שהלכה כמותו, וכנראה דהביאור דשניהם אחת, שע"י יראת שמים זוכה למעלת וה' עמו. (וביותר יעו"ש ברש"י שם שכתב על דוד המלך שהלכה כמותו שנאמר יראך יראוני וישמחו, וזה כנ"ל שיהי' לו מעלת היראה, ובזה זכה ל"זה" עמו, ע"ש).

ונראה הבאור דהנה בריש שו"ע או"ח נאמר שויתי ה' לנגדי תמיד וזה מעלת הצדיקים, שבזה יזכה ליראה ע"ש. ובגר"א הוסיף זה "כל" מעלת הצדיקים (ולהוספת דברי הגר"א שכתב זה "כל", הראה מורנו ראש הישיבה הגאון רבי אריה זצ"ל), והביא שם הגר"א עוד את הפסוקים בבראשית על האבות שכתוב אשר התהלכו אבותי לפני וכן כתוב את האלקים התהלך נח. והנה יש להעיר בזה דהנה בהקדמת הרמב"ן לספר שמות איתא דבהשראת השכינה חזרו ישראל למעלת אבותם, והיינו שמעלת אבותם הי' שזכו להשראת השכינה, ואילו בשו"ע ובגר"א אי' שכל מעלת הצדי

It's All From Hashem

Harav Hagaon Shmuel Friedman Shlita

This week's parashah contains a lengthy, seven-passuk description of Klal Yisrael's travels through the Midbar, in which the Torah informs us what caused Klal Yisrael to travel and what caused them to encamp, and lists the various possibilities of how long an encampment could last: one night, a few days, a month, a year, etc. The Torah then emphasizes that all of Klal Yisrael's travels in the Midbar were done as directed by Hashem: *עַל פִּי ה' יִסְעוּ יַחְנוּ וְעַל פִּי ה' יִסְעוּ*.

The meforshim, including Ramban, Rabbeinu Bachaye, and the Ohr Hachaim, take note of this lengthy description and wonder why the Torah had to go into such detail about the travels. Wouldn't it have sufficed to simply say that Klal Yisrael traveled and camped *al pi Hashem*?

Ramban and the Ohr Hachaim explain that the Torah's lengthy description is actually intended as a praise of Klal Yisrael, who followed Hashem's instructions to travel or camp regardless of their own comfort. At times, they were uncomfortable in a particular place, yet they remained there until Hashem's cloud lifted, indicating that they should travel. Other times, they were very comfortable in their place of encampment, yet even if Hashem's cloud lifted after a short time, when they were still tired from traveling, they left without complaint and resumed their travels. This was the case, for instance, in the place called Eilim, where Klal Yisrael found 70 palm trees with dates, as well as springs of water. Although they were comfortable and would have liked to stay there longer, they nevertheless traveled when the cloud lifted shortly after their arrival.

At times, the cloud rested above the Mishkan, indicating that Klal Yisrael should encamp, and remained there all night, so Klal Yisrael unpacked all their packages and possessions, thinking they would be staying in that place for a while – only to discover the very next morning that it was already time to travel.

The Ohr Hachaim adds that for Klal Yisrael, it made no difference whether they had to stay in one place for a long time or a short time,

even though naturally, after being in a place for a long time they would have already wanted to leave and move on, and after being in a place for a short time they would have still been tired from the journey and wanted to stay longer. They didn't find any of these situations easier or more difficult than another. Why? Because their travels were completely *al pi Hashem*, and their entire will was to fulfill *ratzon Hashem*. Since they knew, through the cloud, exactly what Hashem wanted from them – to travel or to encamp – they faithfully followed Hashem's directions: *אֶת מִשְׁמַרְתּוֹ ה' שְׁמְרוּ עַל פִּי ה' בְּיַד מֹשֶׁה*.

Yet we find, in this very parashah, that Klal Yisrael had plenty of complaints in the Midbar. They complained about not having water. They complained about not having meat. They complained about not having fish, melons, onions, garlic, and other foods that they had eaten in Mitzrayim: *זָכְרָנוּ אֶת הַדָּגָה אֲשֶׁר נֹאכַל בְּמִצְרַיִם חֵמָּה אֶת הַקֶּשֶׂאִים וְאֶת הָאֲבִטְחִים וְאֶת הַחֲצִיר וְאֶת הַבְּצָלִים וְאֶת הַשּׁוּמִים*.

How do we understand this? On one hand the Torah tells us that no matter how difficult the travels were, Klal Yisrael followed Hashem's instructions without complaint. They made 42 stops along their journey, encountering numerous challenges: long trips and short trips, long stays and short stays, packing and unpacking their belongings. Think about it: each encampment or move meant that they had to pitch or dismantle their tents, reorganize their families, including their young children, and make arrangements for their animals and possessions – which were numerous, considering the spoils they took from the Egyptians. Never could they really relax or feel settled, because at any point they could be instructed to travel again.

Imagine what a strain it would be for a person to move to a different house every year – never mind knowing that you might have to leave at any moment. This would seem far more challenging than not having melons and onions. Yet Klal Yisrael never complained about the travels,

only about the foods they were missing.

The Obvious, and the Obfuscated

The *sefer Yam Derech* offers a beautiful explanation. There's a fundamental difference between the challenge of traveling in the Midbar and the challenge of not having the foods they wanted. The travels were clearly guided by Hashem: when the cloud lifted, that was a sign that Hashem wanted them to travel, and when the cloud rested on the Mishkan, that was a sign that Hashem wanted them to encamp. They saw these manifestations of *ratzon Hashem* with their own eyes, so it was easy for them to follow that *ratzon*.

When a person feels tangibly that the Ribbono Shel Olam is, *kaveyachol*, traveling with him and holding his hand along the way, he has no problem fulfilling the directive of *בְּטֹל רְצוֹנְךָ מִפְּנֵי רְצוֹנוֹ*. He can go through all the hardships of the 42 trips without uttering a word of complaint, because he feels the Ribbono Shel Olam's presence the entire time. Klal Yisrael felt that way about the timing and duration of their travels and encampments.

But between the signs they received from the Ribbono Shel Olam directing them to travel or encamp, they didn't enjoy that direct communication with Hashem. When they felt a need, or they lacked something, they didn't feel that the Ribbono Shel Olam was leading them by the hand, *kaveyachol*. And when you don't see the Ribbono Shel Olam clearly leading you, that's when you have a *nisayon* of *emunah* every step of the way.

There's an even greater *nisayon* in *emunah*, which is when a person experiences pain or damage at the hands of another human being. Those

situations require a person to invest extra contemplation and effort to recognize that everything is *min hashomayim*, and the person who caused him *tzaar* was really only a *shaliach*, in which case there's no place for complaint.

The Chofetz Chaim discusses this concept in his *sefer Shem Olam*, and he cites powerful proof from the Torah. The *passuk* states: *וְכִי יִרְיֶבֶן אָנָשִׁים וְהָכָה אִישׁ אֶת רֵעֵהוּ... רַק שָׁבְתוּ יָתֵן וְרָפָא וְרָפָא*, Chazal derive that a doctor is authorized to heal: *מכאן שניתנה רשות לרופא לרפאות*. Why is that a *chiddush*, the Rishonim wonder. They explain that we might have thought that it would be wrong for a human doctor to seek to heal that which Hashem, in His mercy, has inflicted upon the person. Therefore, we need authorization from the Torah for a doctor to heal.

The Chofetz Chaim notes that this teaching of *רשות לרופא לרפאות* derived specifically from a *passuk* that discusses a wound inflicted by another human being: *וְהָכָה אִישׁ אֶת רֵעֵהוּ*. Even when a person is hurt by another human being, intentionally, Chazal consider the wound to have been inflicted by Hashem, which the doctor needs permission from the Torah to heal. This teaches us what level of *emunah* we are expected to have: even when someone hurts us, we have to realize that the person is only a *shaliach* of the Ribbono Shel Olam.

When we see the Ribbono Shel Olam's involvement in our lives clearly, it's easy for us to muster the necessary *emunah*. But when that involvement is hidden and murky – especially when we are hurt by other human beings – we need to make extra efforts to recognize that this, too, is from the Ribbono Shel Olam. And when we reach that recognition, we can be *zocheh* to *hatzlachah* in everything we do.

This week's Bishvilei Haparsha is sponsored by

and

לע"נ
רחל מרים בת נתנאל
Mrs. Rochel Siegal
Chicago, Illinois
נפטרה
ט"ז סיון תשע"ה
ת.נ.צ.ב.ה

לע"נ
מנחם מענדל בן שלום ז"ל
Mr. Milton Schwartz
נפטר
כד' סיון תש"ם
ת.נ.צ.ב.ה